

ritate Papæ, *ib.* Hæreticorum pœnæ spirituales, 289. Enumerantur in compendio, *ib.* Inter quas est excommunicatio Papæ reservata, 290. Si hæresis est formalis, *ib.* Et externa, *ib.* Doctrina practica ad propositum de hæresi formula externa, *ib.* Eandem excommunicationem incurrunr credentes hæreticis, 291. Eorum receptores, *ib.* Fautores et defensores, *ib.* Et qui horum aliquem sepehant, 292. Hæretici publici et probabilius etiam occulti, sunt irregulares, *ib.* Hæretici omnes, eorumque fautores, etc., sunt inhabiles ad beneficia, et officia ecclesiastica, 293. Tenentur beneficium in hæresi receptum una cum fructibus dimittere, et restituere, *ib.* Si fuerunt notorii hæretici, *ib.* Quid de occultis, *ib.* Sunt insuper privati beneficiis prius obtentis, *ib.* Ad quam pœnam non requiritur sententia iudicis, declaratoria, *ib.* Bene vero criminis declaratoria, 294. Privantur insuper sepultura ecclesiastica, *ib.* Illi quoque qui ad preces, vel recommendationem hæreticorum obtinuerunt, privantur sic obtento, et sunt inhabiles ad alia, 296. Hæreticorum filii, et nepotes, quibus pœnis spiritualibus subjaceant, 294; sunt inhabiles ad officia, et beneficia ecclesiastica, *ib.* Nisi parentes eorum ante mortem se convertant, *ib.* Qui tamen, etiam conversi, manent inhabiles, 295. Sicut et conversorum filii si sunt de relapsis in hæresi parentibus, *ib.* Etiam in Germania, hæreticorum filii, et nepotes, etsi hi de catholicis parentibus veniant, *ib.* Nec jurant eos pacta, et fœdera pacis cum hæreticis in Germania inita, *ib.* Bene vero consuetudo, quæ tamen non ubique viget, 296. Filii hæreticorum sunt etiam privati beneficiis prius rite obtentis, *ib.* Non tantum si post, sed etiam, si ante lapsum parentum in hæresin, ea rite obtinuerunt, 297. Spiritualibus pœnis subjacent hæreticorum filii etiam ante lapsum parentum in hæresim, nati, *ib.* Quamvis nonnulli hos a pœnis immunes velint, 298.

Hæreticorum pœnæ temporales et corporales recensentur in compendio, *ib.* Et sunt infamia, *ib.* Cui subjacent etiam fautores hæreticorum, *ib.* Sunt insuper inhabiles ad officia, honores et actus civiles, 299. Alia eorum pœna est instabilitas activa, et passiva, *ib.* Etiam ad causas pias, et ante sententiam iudicis, *ib.* Privantur insuper patria potestate, *ib.* Amittunt dotem, et omnia privilegia mulieribus de jure competentia, 300. Confiscantur eorum bona, *ib.* Liberantur eorum servi, et filii ab obligatione, et fide hæreticis alias debita, 301. Etiam jurata, *ib.* Qui debet aliquid hæretico, non tenetur illi solvere, *ib.* Obligatur tamen fisco, *ib.* Fides tamen publica etiam hæreticis est servanda, 302. Et servata est Hussio in concilio Constantiensi, *ib.* Hæretici impenitentes ultimo afficiuntur supplicio et comburi debent, etiam clerici, *ib.* Quo afficiuntur hæretici relapsi etiam penitentes, 303. Non relapsi vero, si statim, ac deprehendantur, penitent, pœnam mortis evadunt, *ib.* Quatuor concurrentibus condi-

tionibus, 304. Subjacent tamen etiam penitentes, perpetuis carceribus, *ib.* Cum damnatis ad carceres perpetuos hæreticis potest dispensari, *ib.* Et quomodo, 305. Hæreticorum filii, an, et quibus pœnis temporalibus, et corporalibus subsint, *ib.* Privantur omni successione, et hæresis paternis, *ib.* Nonitem successione ascendentium, collateralium, vel aliorum catholicorum, *ib.* Sunt etiam infames, 306. A reliquis tamen temporalibus, et corporalibus pœnis sunt immunes, *ib.* De filiis hæreticorum natis ante hæresim patris, remissive, *ib.* Hæreticorum librorum lectio, retentio, impressio, defensio. Vide *Librorum hæreticorum lectio, retentio, etc.*

Hæretici Lutherani laici in Germania immunes sunt a pœnis hæreticorum temporalibus, *ib.* Non item clerici, *ib.* Num etiam alii hæretici in Germania immunes sint a pœnis temporalibus, *ib.*

HERMAPHRODITI an, et quando, ac cum quo sexu matrimonium contrahere valeant, V, 476.

HIERARCHIA. Sicut in cœlesti hierarchia, ita et in ecclesiastica dantur gradus, et ordines ministrantium, II, 40.

HISTRIONIBUS, et spectaculis non possunt interesse clerici, III, 394.

HOMAGIUM quid sit, VII, 19. Aliud proprie seu stricte, aliud improprie tale, *ib.* Homagium pro re spirituali non debet præstari, *ib.* Nisi, improprie, late, *ib.* Homagium præstatur a clericis propter feuda sæcularia, 20.

HOMICIDIUM, unde sic dictum, II, 217. Homicidium proditorium quid sit, et quando privet asylo, V, 242. Ad illud requiritur, ut fiat nulla præcedente inimicitia, aut rixa, a vero, vel simulato amico, aut ad amicitiam specialiter obligato, 243. Occidens non inimicum, aut amicum negative a tergo, vel per alias insidias, gaudet asylo, 245. Recensentur plura exempla homicidii proditorii, *ib.* Homicidium in ecclesia, vel cœmeterio factum quando dicatur, et privet asylo, 239. Homicidium conjugis quando constituat impedimentum criminis. Vide *Impedimentum criminis ex machinatione in mortem.* Homicidium quid et quotuplex, VI, 343. Aliud est voluntarium, *ib.* Aliud casuale, *ib.* Aliud licitum et justum, aliud injustum, *ib.* Aliud simplex, 345. Aliud qualificatum, *ib.* Qualificatum dividitur in proditorium, assassinum, *ib.* Sacrilegum, *ib.* Parricidium, *ib.* Veneficum, seu veneficium, *ib.* Commisum ex insidiis, *ib.* Deliberatum, seu præmeditatum, *ib.* Casuale aliud est culpabile, aliud mere casuale, *ib.*

Homicidii injusti voluntarii pœna jure divino et humano est mors, *ib.* Et quidem gladio inferenda; si homicidium est qualificatum, exasperatur ultimum supplicium, 346. De jure canonico homicida laicus excommunicatur, et sentit alias pœnas, 346. Clericus homicida deponitur ab ordine, et officio incarcerationatur, vel mittitur ad triremes, *ib.* Est irregularis, et inhabilis ad beneficia, *ib.* Privatur rite obtentis, *ib.* Tenetur illud

ultra dimittere, 347. Ob iteratum homicidium degradatur, et traditur curiæ sæculari, *ib.*

Homicidium injustum mandans easdem cum homicida sentit pœnas, *ib.* Etsi mandatum revocet, si in tempore non innoscit mandatario, *ib.* Incurrit irregularitatem, si ipse mandatarius occidatur, *ib.* Vel mandatum verberationis excedens occidat, aut mutilet, *ib.* Si mors non sequatur, a pœnis immunis est, nisi homicidium assassinum mandet, *ib.*

Homicidium consulens efficaciter easdem cum homicida incurrit pœnas, 348. Etsi consilium revocet, *ib.* Nisi efficacibus rationibus id refutet, *ib.*

Homicidii cooperatores propinqui ordinarias pœnas incurrunr, *ib.* Quid juris, si constat, vel non constat, quisnam ex pluribus ad homicidium cooperantibus occiderit, *ib.* Et quid, si in rixa, subito exorta, quis occidatur, pluribus cooperantibus, 349.

Homicidium non impediens est irregularis, si impedire ex justitia tenetur, *ib.* Secus, si ex sola charitate tenetur, *ib.* Homicidium præcise approbans, seu ratum habens non est irregularis, 350. Solvitur objectio, *ib.*

Homicidii qualificati pœnæ, præter ordinarias, quæ, 351. Homicidii assassini pœnæ speciales gravissimæ, *ib.* Homicidii parricidii pœnæ, 352. Homicidii proditorii pœnæ speciales, 354. Homicidii sacrilegi pœnæ, 352.

Homicidium licite quando fieri possit. Vide *Occidere licite.* Homicidium licitum, seu justum, quando, et respectu quorum inducat irregularitatem. Vide *Irregularitas ex homicidio justo.* Homicidium injustum, ac casuale an, et quando inducant irregularitatem. Vide *Irregularitas ex homicidio injusto, vel casuali.* Homicidium quod fit a parentibus respectu filiorum et vicissim, pœnæque illius. Vide *Parricidium, abortus.* Homicidii casualis pœnæ ex opere licito nullæ sequuntur, 371. Bene vero ex opere illicito, et quæ, 374.

Pœnæ ex homicidio casuali in ebrietate commisso, 375. Homicidium sine animo occidendi se commisisse asserens debet probare, II, 75.

HOMO potest quadrupliciter considerari sicque utitur diverso jure, I, 7. Homines in sacra scriptura quandoque vocantur dii, quomodo, 75. Lapsus primi hominis ostenditur, 77. Cur solius hominis lapsi redemptio facta fuerit, non item Angelorum peccantium, 78. Omnes homines etiam infideles, sunt oves Christi, 164. Homines liberi, qui, 302. Ingenui et libertini, qui, *ib.*

HONESTA sustentatio. Vide *Sustentatio honesta,* V, 566. Honestam familiam quæ dicatur, 608.

HONESTATIS PUBLICÆ impedimentum. Vide *Publicæ honestatis impedimentum.*

HONORES per gradum sunt conferendi, et acquirendi, VI, 478.

HORAS CANONICAS si clerici beneficiarii omitant, quomodo teneantur restituere fructus beneficii, I, 153.

Horæ canonicæ a solis novitiis in choro recitari possunt, V, 29.

Horis canonicis singulis diebus tenentur interesse canonici, III, 441.

Horas canonicas recitare tenentur excommunicati clerici, VI, 576.

HOSPITIUM RELIGIOSUM quid, et quotuplex, V, 244. An, et qualis ad ejus erectionem requiratur juris solemnitas, *ib.*

HOSTEM fallere stratagemate, est laudabile, fidem tamen illi datam violare non licet, II, 47. Si facto publico violatur per hostem pax, illico altera pars potest arma reassumere, *ib.* Secus, si ea violetur facto duntaxat privato, *ib.*

HUSSIO hæretico fides publica fracta non est in concilio Constantiensi, VI, 302.

HYPOTHECA rerum suarum, etiam ad futuras res producitur, III, 166. Inter hypothecam, et iuramentum, disparitas, 167. Vide *Pignus.* Hypotheca prior præfertur posteriori, et quomodo, VII, 126.

I

infra Juris ignorantia. Ignorantia præsumitur, ubi scientia non habetur, V, 122.

Ignorantiam allegans, qui eligit indignum, cogitur eam probare, I, 363. Præsumitur ignorantia, ubi scientia non probatur: declaratur, *ib.* Ignorantia illa quomodo probari possit, *ib.*

Ignorantis nullus est consensus, V, 52.

Ignorantia facti, non juris excusat, V, 488. Ignorantia, an, et quando excuset a simonia, VI, 210. Et pœnis ejus, 213. Ignorantia an, et quando excuset ab excommunicatione, vel alia censura, 571. Ignorantia pœnæ per legem statutæ, non

IDONEITAS ordinandorum, vel assumendorum ad aliquam dignitatem, seu officium, in dubio non præsumitur, sed est probanda, I, 475. Idoneitas, seu qualitas, alia est homini intrinseca, alia extrinseca, III, 144. Prima facie præsumitur quis idoneus, nisi contrarium probetur et quomodo istud sit intelligendum, *ib.*

IGNORANTIA præsumitur in dubio, II, 391. Ignorantia qualiter probetur, III, 22. Ignorantia exceptionis sufficienter probatur per iuramentum; et cur, 206. Ignorantia juris an impediatur bonam fidem, atque præscriptionem, 236. Vide

excusat ab ea transgressores legis, 213. Exceptis pœnis censurarum, 214. Ignorantia quid sit, VII, 42. Differt ab errore, *ib.* Alia est facti proprii vel alieni, alia juris, *ib.* Utraque alia vincibilis, alia invincibilis, 43. Vincibilis quæ in foro interno, et quæ in externo, *ib.* Vincibilis alia supina seu crassa, alia affectata, *ib.* Alia excusatio pro vitando damno, alia ad acquirendum lucrum, *ib.* Ignorantia in quibus præsumitur, *ib.*, 44, 111. Ignorantia facti alieni non proprii excusat, 44, 111, 43, 77, 175. Ignorantia juris excusat quoad damnum vitandum, 44. Uti et in militibus, minoribus, rudibus, fœminis: et quomodo, 43. Et quando jura non sunt clara, *ib.* 176.

Ignorare censetur gesta antecessoris qui in jus alterius succedit, 46.

Ignorantia eorum, quæ quis ex officio scire debet, pro crassa habetur, 17. Ignorantia vere invincibilis excusat, 49. Quando et quomodo præsumatur, 78, 113.

Ignorantiam allegans quando teneatur probare, 112. Et quomodo probetur, *ib.*

ILLATIO bona non fit ex diversis, II, 339. Illatio non valet a diversis, III, 212.

ILLEGITIMORUM plures sunt species, I, 495. Nempe filius naturalis, mamzer, nothus, et spurcius, quis, *ib.* Natus mense septimo matrimonii, aut undecimo post, an censeatur legitimus, *ib.* Omnes illegitimi prohibentur ordinari; et hujus ratio, *ib.* Quid de filiis presbyterorum, *ib.* Vide supra *Filii presbyterorum*. Illegitimus, si religionem ingrediatur, potest ordinari; non vero ad prælaturam assumi, 496. Est inhabilis ad cardinalatum, etiamsi per subsequens matrimonium legitimetur, aut dispensetur, *ib.* Quis possit cum illegitimis dispensare ad ordines, atque beneficia ecclesiastica, *ib.* Dispensatio cum illegitimis est strictæ interpretationis, 497. Unde illegitimus simpliciter dispensatus ad beneficium, non potest obtinere, nisi unicum, *ib.* Simulque simplex tantummodo; non curatum, 498. Ac simpliciter dispensatus ad ordines, censetur duntaxat dispensatus ad minores, secus si dispensetur ad ordines sacros, *ib.* Illegitimus dispensatus ad ordines, non censetur dispensatus ad beneficium, etiam simplex, *ib.* Et quid de dispensato ad ordines sacros, *ib.* Cum illegitimis dispensat episcopus quoad ordines minores, ac beneficium simplex, 496. Non item quoad ordines majores, beneficia curata, canonicatus ecclesiarum cathedralium, etc., *ib.* Et quid de canonicatibus ecclesiarum collegiatarum, 497. Utrum episcopus possit dispensare cum illegitimis virtute concilii Tridentini, quando eorum illegitimitas est occulta, 498. Sententia affirmativa, veluti probabilior, pluribus propugnatur, 499. Natus ex matrimonio bona fide contracto, sed invalido, non est illegitimus, *ib.* Filius illegitimus sacerdotis nequit in ecclesia, ubi pater ejus beneficium habet, vel habuit, quodcumque beneficium, vel ministe-

rium obtinere, 500. Illegitimi quinam? et quotuplicis generis, V, 491. Tales sunt qui ex matrimonio nati non sunt, *ib.* Horum alii sunt naturales, *ib.* Alii spurii, *ib.* Alii ex damnato coitu, *ib.* Horum iterum sunt adulterini, alii sacrilegi, alii incestuosi, alii nefarii, *ib.* Illegitimi in quo differant, et deteriores sint legitimis, *ib.* Quomodo legitimentur? Vide *Legitimatio*.

ILLEGITIMUS non potest eligi, potest tamen postulari, VII, 179.

ILLICITUM in lege. Vide *Necessitas*. Illicitum censetur quod contra juris prohibitionem fit, VII, 10.

IMMISCENS se rei ad se non pertinenti non est sine culpa, VII, 53. In casu necessitatis, 54, 53. Quando requisitus alterius negotium agit, 55, 53. Vel si irrequisitus utiliter agat, 55, 53. Si se contra prohibitionem immiscet, ut alterum ab interitu eruat, 55.

Immiscere se rei alienæ dicitur, qui invadit rem alienam et possidet, 53. Qui exercet actum vi status sui prohibentem, 53. Qui invito domino negotium assumit, *ib.* Vel jurisdictionem alterius exercet, 54. Vel falso jactans scientiam, vel artem quam non callet, *ib.* Qui ex ambitione officia ecclesiastica obtinet, *ib.*

IMMOBILIA quæ, IV, 102. Immobilia Ecclesiæ an et quomodo alienari prohibeantur, 101.

IMMUNITATI ecclesiasticæ potest papa ex parte derogare, I, 277. Contra eam tamen non valet consuetudo, etiam immemorialis, 276. An saltem consuetudo immemorialis, conjuncta cum fama privilegii apostolici, valeat contra immunitatem ecclesiasticam, 277, 278. Immunitatem, seu exemptionem clericorum personalem esse juris divini, probatur multipliciter, II, 237. Etiam probatur de immunitate reali ecclesiarum, 239. Immunitas localis, seu jus asyli, convenit ecclesiis jure humano, 243. Vide supra *Clericis privilegium Fori*.

Immunitas quid? et quotuplex, V, 215. Immunitas ecclesiarum et ecclesiastica non sunt idem: passim tamen sumuntur pro eodem, *ib.*, 216. Immunitas ut sic definitur, 216. Dividitur in localem, realem et personalem, *ib.* Immunitas localis quid, *ib.* Hac gaudent omnes ecclesiæ auctoritate episcopali erectæ, licet non sint consecratæ, *ib.* Nec divina in eis celebrata, *ib.* Idem est de oratoriis, 217. Et locis sacris ecclesiæ adherentibus, *ib.* In specie de cœmeteriis, *ib.* In præfatis locis non possunt tractari causæ criminales, *ib.* Neque civiles sæculares, *ib.* Bene tamen ecclesiasticæ, *ib.* Contractus quoque in dictis locis facti licet valeant, sunt tamen prohibiti, *ib.* Exceptis qui fiunt ad promovendam devotionem fidelium, 218. Uti est venditio candelarum, *ib.* Omnes actus profani, profanaque colloquia in ecclesiis sunt contra immunitatem localem, *ib.* Eam specialiter lædunt, ac pœnis subjacent inferentes vim ecclesiæ, vel eam consulentes, etc., *ib.* Con-

tra immunitatem localem non sunt actus pietatem respicientes, nec disputationes publicæ, *ib.* Immunitas asyli. Vide *Jus asyli*. Immunitas realis et personalis quid, 274. Ea gaudent ecclesiæ, ecclesiasticæque personæ, earumque res, *ib.* Etiam titulo quocumque acquisitæ, 275. Gaudent etiam omnia loca pia, episcopi auctoritate erecta, 276. Atque personæ ecclesiasticæ tam sæculares, *ib.* Quam regulares, 277. Immunitas realis ac personalis est de jure divino, *ib.* Unde non valet contra eam consuetudo, 278.

Immunitas realis personalis a quibus oneribus, exactionibus et præstationibus exinat, *ib.* Eximit ecclesiæ, personasque ecclesiasticas ab omnibus exactionibus, ac tributis et oneribus quomodocumque nuncupatis, *ib.* In specie etiam a tributis ordinariis, *ib.* Quoad omnia bona etiam propria, 279. Liberat etiam a vectigalibus, teloniis, gabellis, 281. Nisi negotiationis causa aliquid deferatur, *ib.* Insuper eximit ab omnibus extraordinariis exactionibus, collectis, tributis, oneribus, etc. Etiam illis quæ urgente necessitate publica imponuntur, 282. Nisi sex concurrant conditiones *ib.* Videlicet necessitas gravis, *ib.* Communis clericos æque ac laicos tangens, *ib.* Prævia discussio bonorum laicalium, an sufficienter necne, *ib.* Deliberatio episcopi cum clero, *ib.* Expressus consensus Papæ, 284. Nisi sit periculum in mora, *ib.* Et tandem ut clerici non per laicos, sed per ecclesiasticos judices compeantur, 285. Afferuntur plures declarationes cardinalium pro materna immunitatis, *ib.* Demonstratur practice, modernam praxim laicorum nullo niti fundamento, 286. Ponitur per extensum Bulla Urbani VIII, *Romanus pontifex*, pro immunitate ecclesiastica omnium maxime faciens, dignissima lectu, 287. Enumerantur onera, ad quæ ecclesiastici tenentur, 294. Immunitas realis et personalis declarationes cardinalium pures afferuntur, 285. Ac specialis bulla Urbani VIII, *Romanus pontifex*, 287.

Immunitas realis vel personalis violatorum pœna est excommunicatio lætæ sententiæ, 294. Quam incurrunct omnes, et singuli etiam regali vel imperiali dignitate, fulgentes, 295. Illi quoque, qui onera imposita a clericis sponte dantibus, accipiunt, *ib.* Necnon qui per se, vel per alios directe, vel indirecte consilio, auxilio, vel favore contra immunitatem quidquam moluntur, *ib.* Ab hac pœna nullum privilegium, nulla præscriptio, nullaque consuetudo, etiam immemorialis, nec alius titulus excusat, 297. Ab eadem pœna nemo præter Romanum pontificem absolvere potest, 298. Facientes statuta, decreta, constitutiones contra immunitatem ecclesiasticam absolvi non possunt, donec ea publice revocent, *ib.* Pœnæ divinæ gravissimæ contra facientes statuta aut leges immunitati contrarias. 299. Immunitas ecclesiastica, VII, 51.

IMPEDIMENTUM perpetuum respectu matrimonii impediens, est respectu sponsalium diri-

mens, V, 309. Temporaneum non impedit fieri sponsalia, 310. Impedimenta matrimonii impedientia et dirimentia compendiose recensentur, 384. Impedimentum erroris. Vide *Error, quando invalidet matrimonium*. Impedimentum disparitatis cultus. Vide *Disparitas cultus*. Impedimentum publicæ honestatis. Vide *Publica honestatis impedimentum*. Impedimentum ordinis. Vide *Ordo ut impedimentum*. Impedimentum criminis. Vide *Criminis impedimentum*. Impedimentum conditionis. Vide *Conditionis impedimentum*. Impedimentum consanguinitatis. Vide *Consanguinitas*. Impedimentum affinitatis. Vide *Affinitas*. Impedimentum impotentiae. Vide *Impotentiae impedimentum*. Impedimentum impediens quid? et quotuplex, 484.

Impedimento matrimonii occulto quomodo conjux se gerat, VII, 62. Impedimentum debet probari, 97. Impeditus cessante impedimento tenetur præstare debitum, 98. Stante impedimento non censetur appellatio, deserta, *ib.* Impeditus in variis excusatur, *ib.* Nisi ex propria culpa impedimentum contrahatur, et quomodo, 99. Impedimentum non præstat quod de jure non sortitus est effectum, 121.

IMPEDITUS personaliter accedere Papam, ab hæresi, et aliis casibus papalibus absolvi potest per episcopos, VI, 311. Et per regulares, 319. Non item per alium confessorum non privilegiatum, 313. Qui impeditum mittere debet ad episcopum, vel regularem, 314. Impedimenta personaliter adeundi pontificem referuntur, et declarantur, 312. Impeditus personaliter adire Romam non tenetur mittere procuratorem, aut scribere pro absolutione, 313.

IMPERATOR censetur omnia jura in scrinio pectoris sui habere, I, 50. Imperator jura pontificatus arripere non debet, 51. In imperatorem electus statim administrat, 325. Imperatoris electi approbatio pertinet ad romanum pontificem, III, 598. Imperatores, et reges non possunt excommunicari, vel alia censura ligari ab episcopo, VI, 570.

IMPERIUM, quid, et quotuplex, I, 545. Imperium mixtum, *ib.* Et imperium merum quod, *ib.* Tres sunt gradus imperii meri, *ib.* Alia jurisdictionis simplicis, et imperii mixti, ac meri definitio, 546. De jure canonico, an detur imperium merum, *ib.* Et quæ ad istud spectent, *ib.*

IMPOSITIO MANUS, si præmittatur in ordinatione diaconi, vel sacerdotis, est caute supplenda, I, 490. Et qua ratione ea sit supplenda, 491. Vide infra *Sacramenta*.

IMPOSSIBILE dicitur quod fieri non potest de jure communi, sed solum ex dispensatione Papæ, II, 417. Impossibile quid est, *ib.* Aliud facti seu naturæ, aliud juris, 32. Quod pendet a voluntate principis et concedi non consuevit impossibile censetur, *ib.* Uti et quod sine dispensatione Papæ fieri nequit, *ib.* Impossibile nulla est obligatio, *ib.* Impossibilis conditio contractus

adjuncta illum invalidat, *ib.* In testamento et matrimonio vero habetur pro non adjuncta, *ib.* Nisi sit contra substantiam matrimonii, tunc enim irritat matrimonium, *ib.* Ad impossibile sive facti sive juris nemo obligatur, *ib.* Difficilia non reputantur inter impossibilia, *ib.*, 149.

IMPOTENTIAE IMPEDIMENTUM quid? et quotuplex, V, 473. Alia est naturalis, seu intrinseca, ut frigiditas, *ib.* Alia accidentalis, et extrinseca, *ib.* Alia perpetua, alia temporalis, *ib.* Perpetua non est, quae sine periculo vitae tolli potest, 474. Alia est absoluta, alia respectiva, *ib.* Temporalis non dirimit, *ib.* Nequit perpetua, si matrimonium subsequitur, 475. Perpetua est, si intra vas vir seminare nequit, *ib.* Semen mulieris non requiritur, sed sufficit ad matrimonium, vel si viri semen recipere possit, etsi retinere non valeat, *ib.* Steriles non habent impedimentum impotentiae, *ib.* Hinc in quavis aetate nubere quis potest, *ib.* Nisi ita exhaustus sit ut copulam perfectam habere nequeat, 476. Valet matrimonium cum existente in periculo mortis, *ib.* Limitatur, *ib.* Cum spadonibus et eunuchis nullum est matrimonium, *ib.* Hermaphroditi secundum sexum praevalem valde contrahunt matrimonium, *ib.* Si nullus sexus praevalet, juxta utrumque nubere valent: et quomodo, *ib.* Qui dubitat, an laboret impotentia perpetua, non potest licite contrahere, 477. Dubio post matrimonium superveniente, possunt et debent per triennium tentare copulam, *ib.* Si constet de impotentia perpetua, dubitatur autem, an praecesserit, vel an subsecuta sit matrimonium, praesumitur praecessisse, *ib.* Dummodo pars potens de ea in tempore conquereatur, 478. In dubio, an potentia sit extrinseca, vel intrinseca, praesumitur extrinseca, *ib.*

Impotentiae impedimentum quomodo probari debeat? Causam annullandi matrimonium, et discedendi a conjuge praebet, V, 478. Certi de impotentia non possunt propria auctoritate ab invicem discedere, debent tamen a copula abstinere, *ib.* Nec possunt auctoritate judicis ante probationem impotentiae separari, *ib.* Quae ordinarie fieri debet per inspectionem corporis, *ib.* Ad quam in feminis requiruntur et sufficiunt duae matronae honestae, 479. In opere nuptiali expertae etiam non obstetrices, *ib.* Quae non tantum inspicere, sed etiam tangere debent muliebria, *ib.* Ac dein suam depositionem juramento firmare, *ib.* Pro inspicendo viro requiruntur, ac sufficiunt duo medici, aut chirurgi, si haberi possunt, *ib.* Qui etiam subinde ad feminae inspectionem requiruntur, *ib.* Si per inspectionem manifeste apparet adesse impotentiam perpetuam, illico annullatur matrimonium, 480. Si non physice, sed tamen moraliter certum est, declaratur matrimonium nullum, accedente juramento conjugum ac propinquorum, *ib.* In dubio datur tentatio copulae per tres annos, *ib.* Vel plures si conjuges adhuc valde juvenes sint, *ib.* Quotnam propinqui, vel alii testes jurare debeant, in casu dubio, *ib.* Si

elapso triennio mulier potens affirmet habitam esse copulam, vir autem dubie impotens id neget, creditur mulieri, 481. E contra si neget mulier, et affirmet vir, creditur viro, *ib.* Nisi mulier probare velit contrarium, *ib.*

Impotentiae impedimentum quo tempore allegari possit et debeat, V, 481. Si certo constat de illo, quovis tempore contra illud proclamari potest, *ib.* Solvitur objectio, 482. Si vero signa sunt dubia, et unus conjugum neget, alter affirmet impotentiam, tunc post bimestre non amplius auditur, donec elapsus fuerit triennium, *ib.* Matrimonium ob impotentiam annullatum, iterum redintegratur, si postea constat, eam non fuisse perpetuam, *ib.* Nisi impotentia tolleretur per miraculum, *ib.* Aut ope daemonis, *ib.* Aut esset respectiva, *ib.* Vel ortum haberet a maleficio, *ib.*

Impotentes si scienter contrahunt matrimonium debent tanquam frater et soror cohabitare, V, 482. Ignoranter contrahentes possunt ut frater et soror cohabitare, 483. Nisi adsit periculum incontinentiae, *ib.* Si post contractum matrimonium supervenit impotentia perpetua possunt et debent cohabitare, *ib.* Tenentur tamen abstinere a tentatione copulae, non item a tactibus, et osculis, *ib.* Tenentur etiam auferre impotentiam, et pati incisionem cum gravi molestia et dolore, *ib.* Non item cum periculo mortis, aut gravissima infirmitatis, 484. Impotentium inspectio ad probandam impotentiam per quos et quomodo fieri debeat, 478.

IMPREGNATIO an, et quando inducat obligationem ducendi, vel dotandi, V, 322.

IMPRESSIO LIBRORUM haereticorum et aliorum prohibitorum, quomodo interdicta, VI, 250, 266.

IMPUBERES natura prohibentur eligere, I, 346. Nec sunt ad electionem vocandi, *ib.* Nec possunt obtinere beneficium ecclesiasticum, 354. Nec esse iudices delegati, II, 552. Nec pascisci, 53. Nec esse procuratores, 92. Impuberes regulariter excluduntur a ferendo testimonio in quacumque causa, II, 559. Ac etiam in testamentis; adeo, ut eorum testimonium sit ipso jure nullum, *ib.* Impubes, quis, *ib.* Possunt tamen impuberes esse testes in matrimonio, *ib.* Atque in causis civilibus, saltem ad faciendum judicium, *ib.* Et in criminibus exceptis, atque revelanda morte domini, 560. Impubes qui factus est pubes potest testificari de iis, quae vidit in sua impubertate, *ib.* Et quantam fidem mereatur ejus testimonium, *ib.* In testamentis impubes nequit esse testis, licet postea factus sit pubes, *ib.* Impuberis testimonium admittitur in nonnullis casibus et qualiter, *ib.* Impuberes patroni quando praesentare possint, et quando loco ipsorum praesentent tutores, V, 119. Impuberum sponsalia non solvuntur mutuo consensu, 353, et 393. Limitatur, *ib.* Impuberes qui, 353. Impuberum sponsalia qualem requirant aetatem, 391. Impu-

beres non possunt valide contrahere matrimonium, *ib.* Nisi in vim sponsalium, 393. Impuberes plures genuerunt, 392. Impuberes non possunt accusare, VI, 4. Bene tamen accusari, 7.

IMPUTARI non debet ei, per quem non stat, si non faciat quod fuerat faciendum, VII, 97.

INEQUALITAS PERSONARUM notabilis an, et quando dissolvat sponsalia, V, 367.

INCAPAX possidendi, est etiam incapax praescribendi rem antiquam, IV, 627.

INCARNATIO potest accipi dupliciter, I, 59. Disparitas inter incarnationem Verbi et opera sanctissimae Trinitatis ad extra, *ib.*

INCENDIARIUS, quis, VI, 407. Poena incendiarii proprie talis, *ib.* Poena illius, qui ex sola negligentia, vel imprudentia cum aliqua lata, levi vel levissima culpa incendium causavit, in foro externo, *ib.* Et interno, 408. Poena incendiarii de jure canonico, *ib.* Praesertim illius, qui sacra loca incendit, *ib.*

INCENDIUM si contingit, quis, et ad quid obligetur, IV, 225. Incendium mere fortuito sine ullius culpa factum nullam inducit poenam, *ib.* Sine scitu, unde sit exortum, *ib.* An, et quis ob talem praesumptionem puniri valeat, et quomodo, 409. Incendium per conjecturas, et praesumptiones probatur, *ib.*

INCESTUS quid, VI, 400. Est gravius peccatum adulterio, 401. Poena illius de jure civili, *ib.* In aliquibus casibus subjacet poenae capitis, et quibus, *ib.* Incestuosas contrahentis nuptias poena de jure civili, *ib.* Incestus poena de jure canonico, *ib.* Praesertim clerici, 402.

INCIDENTIA causae prorogat jurisdictionem, et quomodo, II, 329. Vide infra *Quaestio incidens.*

INCONTINENTI, quando dicatur revocari confessio, 480. Incontinenti quando confessioni censeatur apposita qualitas, ita ut confessio censeatur qualificata, 487.

INCORPORALIA aliquando cohaerent corporalibus, aliquando non, II, 355. Incorporalia traditionem non recipiunt, 356, 357. Incorporalium quasi possessio, quomodo acquiratur, 353. Vide infra *Possessio seu quasi possessio.*

INCORPORATIO quid, V, 105. Est duplex, una quoad temporalia, alia pleno jure, *ib.* In beneficiis quoad temporalia tantum incorporatis abbas praesentat, et episcopus instituit, *ib.* In pleno jure incorporatis abbas utrumque habet, *ib.* In parochia, quoad temporalia tantum incorporata monasterio, debet constitui vicarius perpetuus, 406. Et quidem secularis, *ib.* In pleno jure incorporatis solus superior deputat vicarium, pro libitu amovibilem, *ib.* Regularis de jure solus non potest esse in parochia, *ib.* Incorporationis causa quae, 409.

INDEBITUM, ac debitum triplex, IV, 343. Indebitum qui solvit, an et quomodo repetere possit, *ib.*

INDEFINITA LOCUTIO aequipollet universali, I, 186. Et quomodo haec regula sit intelligenda, *ib.*

INDEX LIBRORUM prohibitorum quis, et unde, VI, 256. Quinam libri per eum sint prohibiti? et quomodo, *ib.* De facto novus confectus est index librorum prohibitorum, 258. Regulae illius, *ib.* Index librorum prohibitorum num etiam, et in ordine ad quos libros obliget in Germania, 264. Tenentur ad illum etiam regulares, 263.

INDICIUM proprie acceptum quid, III, 136. Est quid minus semiplena probatione, *ib.* Indicium sumitur quandoque pro plena probatione, effectus indiciorum, est praesumptio, 138. Indicium multiplex est divisio, 139. Indicium plenum, seu indubitatum accertum, *ib.* Indicium semiplenum, seu dubitatum, *ib.* Indicium proximum, et remotum, *ib.* Indicium leve, grave, et gravissimum, quid, *ib.* Indiciorum alia explicatio, juxta Julium Clarum, 140. Quae indicia sint levia, vel gravia, judicis arbitrio relinquuntur, *ib.* Indicia plura si simul constituent semiplenam probationem, potest deferri juramentum suppletorium, 150.

Indicia ad capturam, qualia sufficiant, II, 267. Vide supra *Citatio realis.* Indicia hodie succedunt loco diffamationis, 486. Indicia, quae censeantur sufficientia ad instituendam inquisitionem specialem contra aliquem, *ib.*, 487. Indicium sufficiens ad torturam, an sit nominatio socii criminis facta per reum de se confessum, 482. Indicia legitima, seu ad torturam sufficientia, sunt plura; et quae, 492. Confessio per torturam extorta non praecedentibus legitimis indicis, nihil probat, *ib.* Plura indicia de se sufficientia, conjunguntur ad effectum torquendi, *ib.* Non item ad condemnandum poena corporali, et cur, *ib.* Quenam indicia sint ad torturam sufficientia, judicis arbitrio relinquuntur, 493. Indicia quae sunt minus, quam semiplena probatio, an sufficiant ad torturam, *ib.* Indicium sufficiens ad inquirendum, et citandum ad torturam, facit testimonium unius, III, 18.

INDICTIO debet apponi in instrumento publico, 83. Indictionis nomine, quid intelligatur, et unde traxerit originem, *ib.* Modus facillimus inveniendi indictionem cujuslibet anni, *ib.*

INDIGENIS praeter alienigenis est subveniendum, IV, 137.

INDIVIDUA in re sententia lata pro uno, proderit alii, III, 291. In individuis potest quis consequi per socium, quod per se non potest, *ib.*

INDULGENTIAS concedit archiepiscopus per totam provinciam, II, 9. Indulgentias novas sine ordinarii licentia nequeunt publicare regulares, 23.

INDUSTRIA personae delegati, quando censeatur electa, I, 551 et 554. Industria personae ubi requiritur, negotium non potest alteri committi, VII, 153.

INFAMES repelluntur a praelaturis, et dignitatibus ecclesiasticis, I, 357. Infamia non contrahitur ob crimina occulta, sed solum ob publica, *ib.* Infames an possint constitui procuratores, II, 92. Infames secundum canones, quinam generaliter censeantur, II, 552. Quenam personae in